

Ἦρθα στήν Ἱερουσαλήμ μέ τοῦ Θεοῦ τή χάρη
γιά νά λατρεύω τό σταυρό καί τόν ἅγιο
Τάφο.

—Κύριε, εἰστε πολεμιστής τρανός, ὁ Πα-
τριάρχης λέει,

RAFAEL ALBERTI

ΔΥΟ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

★ Ὁ Ραφαέλ Ἀλμπέρτι γεννήθηκε τὸ 1902
σὴ Σάντα Μαρία τοῦ Κάδιξ. Προοριζόταν
γιὰ ζωγράφος, ἀλλὰ πολὺ γρήγορα καθιερώ-
θηκε σάν πιητής μέ τή συλλογή «Ένας ναυ-
τικός στή στεριά», πού βραβεύτηκε ἀπ' τὸ ἐ-
πίσημο Ἰσπανικὸ κράτος. Ὑστερα ἀπὸ πολ-
λές κρίσεις τῆς ὕλης τοῦ ταξίδεψε σὲ ὅλη
τὴν Εὐρώπη γιὰ νά ἐπιστρέψει στή γενέθλια
γῆ λίγο πρὶν ξεσπάσει ὁ ἐμφύλιος πόλεμος.
Ἀγωνίστηκε μέ τὴ δημοκρατικὴ παράταξη
μέχρι τὸ τέλος καί σῶθηκε συμπτωματικά.
Δραπέτευσε στή Γαλλία. Ὁ Νερόντα μαζί
μέ 2.000 ἄλλους Ἰσπανοὺς πρόσφυγες τὸν φυ-
γάδευσε στήν Ἀργεντινὴ μόλις ξέσπασε ὁ β'
παγκόσμιος πόλεμος. Σήμερα ζεῖ στή Ρώμη.
Ὁ Ἀλμπέρτι εἶναι ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους
λυρικοὺς τοῦ αἰώνα, ἰσάβιος τοῦ φίλου τοῦ
Λόρκα, συνεχιστὴς καί ἀνανεωτῆς τῆς Ἰσπα-
νικῆς παράδοσης μέ σπάνια εὐαισθησία καί
πλατύτατο δραματισμό. Ἡ ποίησή του - λέει
ὁ ἴδιος - ὅπως ὅλων τῶν ποιητῶν, εἶναι ἡ
ἀντανάκλαση αὐτῆς τῆς μεγάλης καί τρομε-
ρῆς ἐποχῆς πού ζοῦμε: πότε γέρνει πρὸς τὸ
γαρούφαλλο, πότε πρὸς τὸ σπᾶθι. Αὐτόματα
θα προτιμοῦσα τὸ γαρούφαλλο. Μοῦ εἶναι ἡ-
πειρα πῶς εὐχάριστο νά θαυμάζω τὰ σύννεφα,
τὴ θάλασσα, τὰ δέντρα, τὰ λουλούδια παρὰ
νὰ κρατῶ τὴ ρομφαία τοῦ θανάτου στὰ χεῖρα
μου. Μὰ εἶναι μέρες, πάρα πολλές, ἀλμυροῦ,
πού καί μόνο τὸ γεγονὸς ν' ἀνοίξω μιὰ πρω-
τὴ ἡφemerίδα, μοῦ παγώνει τὸ αἷμα καί τότε
ἡ ποίησή μου ἔχει, δελόνες, δαγκώνει ἄγρια,
κοροϊδεύει θανάσιμα. Αὐτὴ ἡ ἀντίδραση εἶναι
πολὺ θίαιη σὲ μᾶς τοὺς ἐξόριστους Ἰσπανοὺς
συγγραφεῖς, πού εἶδαμε νά ἐπιζεῖ ὕστερα ἀπ'
τὰ συστήματα τοῦ Χίτλερ καί τοῦ Μουσσο-
λίνι, τὸ καθεστῶς ἐνὸς ἀνθρώπου, πού ὑπο-
δουλώνει ἐξῆς καί πολὺ καιρὸ τὴν πατρίδα
μας. Ὅμως ἂς μὴν ἀπελπίζομαστε: Ἐλπίζω
πὺς σὲ λίγο σ' ἕναν εἰρηνικὸ κόσμα, σὲ μιὰν
εἰρηνικὴ Ἰσπανία ἡ ποίηση θα μπορέσει νά
ξαναγυρίσει στὶς καθαρὲς πηγὲς τῆς, γιὰ νά
μὴν παραγοῦσθε πιά παρὰ τὸ μεγαλεῖο τοῦ
ἀνθρώπου καί τὴν ὁμορφιά τοῦ πλανῆτῃ πού
κατοικοῦμε.

ΟΤΑΝ ΦΑΝΗΚΕΙΣ

Ὅταν φάνηκες
ἑπέφερα σὸ πῶς βαθὺ σπλάχνο
μὲς σπηλιάς χωρὶς ἄερα, δίχως ἔξοδο.

στὸ θρόνο ὅπου ὁ Θεὸς κάθησε μοναχὰς του,
κάθησες
Κάρολος μέγας ἔς λέγεσαι σ' ὅλους τοὺς κο-
ρονάτους.

Μετάφραση: Τ. Ἡλιάδου—Μανιάκη

Ἀντιστεκόμουν μέσ στὴ νύχτα, ἀγκομαχώντας,
ἀκούγοντας νά φτερινίζεται ἕνα ὄρνιθι πού
φτερουγίζει

σάν ἀνεπαίσθητο πουλί.

Ἐλυσες τὰ μαλλιά σου πάνω μου
καί ἀνέβηκα πρὸς τὸν ἥλιο καί εἶδα πὺς ἦταν
ἡ αὐγὴ
πού σκεπάζει τὴν Ἀνοιξὴ μὲν ὁλόκληρη θά-
λασσα.

Μοῦ φαινόταν πὺς πέταγα τὴν ἀγκυρά
σὸ πῶς ὠραῖο λιμάνι τοῦ Νότου. Τὰ πῶς φεγ-
υσθόλα

τοπία πλημύριζαν μέσα σου:

Βουνὰ λαμπερά, αἰχμηρά καί στεφανωμένα
ἀπὸ ὀδὸν χιόνι, κρυφὲς πηγὲς
στὶς σκιερὲς μοθόκλες τοῦ δάσους.

Ἔμαθα νά βρῶσκω τὴν ἀνάπαιση στοὺς ὅμους
σου,
νά κατεβαίνω ἀκολουθώντας τοὺς ποτάμια καί
πλαγιές,
νά μπλέκομαι στοὺς τεντωμένους κλώνους,
νά κάνω ὕπνο τὸν πῶς γλυκὸ ἀπ' τοὺς θανά-
τους.

Μ' ἀνοιξες θόλους, καί τ' ἀνθισμένα χρόνια
μου
μόλις πρὶν λίγο ἀνεβασμένα πρὸς τὸ φέγγος,
καίτονταν
κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο τῆς σκιάς σου, πικρὸ
θάθος.

Ἔβγαλες τὴν καρδιά μου σὸ ὕπαιθρο,
τῆς ἔδωσες τὸν πράσινο ρυθμὸ τοῦ εἶναι σου
Κοιμώμουν, ξύπναγα ξέροντας
πὺς δὲν ὑπέφερα πιά μέσα στὴ μαύρη σπηλιά
πὺς ὅλν πάλευα πιά χωρὶς ἄερα, δίχως ἔξοδο.

Κι αὐτὸ γιατί φάνηκες ἐσσύ.

ΜΠΑΛΛΑΝΤΑ

ΤΟΥ ΦΤΕΡΩΤΟΥ ΠΟΔΗΛΑΤΟΥ

1

Σήμερα στὰ πενήντα μου χρόνια, ἔχω ποδή-
λατο.

Πολλοὶ ἔχουν γιῶν
καί περισσότεροι ἀκόμα αὐτοκίνητο ἢ ἀερο-
πλάνο.

Μὰ ἐγώ,

ἀκριβῶς στὰ πενήντα μου χρόνια ἔχω ποδή-
λατο.

Ἔγραφα κι ἔβαλα ἄπειρους στίχους.
Σχεδὸν ὅλοι μιλοῦν γιὰ τὴ θάλασσα,
τὰ δάση, τοὺς ἀγγέλους, τὶς πεδιάδες.
Τραγουδοῦσα τοὺς δίκαιους πολέμους,
τὴν εἰρήνην καὶ τὶς ἐπαναστάσεις.
Καὶ τώρα δὲν εἰμαι πιά παρὰ ἓνας ἐξοριστός.
Χιλιάδες χιλιόμετρα μακριὰ ἀπ' τὴν ὥραία

μου χώρα,
μὲ τὴν καμπουριαστὴ μου πῖπα στὰ χεῖλη,
ἓνα μικρὸ μπλόκ μὲ λευκὲς σελίδες κι ἓνα μο-

λῶδι,
τρέχω μὲ τὸ ποδήλατό μου στὰ δάση τῆς πόλης,
σὲ πολυθρόνα, δρομάκια, σ' ἀσφαλτοστρωμέ-

νους δρόμους
καὶ σταματῶ πάντα κοντὰ σ' ἓνα ποταμάκι
νὰ δῶ πῶς βραδυνάει, πῶς μὲ τὴ νύχτα
χάνονται στὰ νερὰ τὰ πρῶτ' ἀστέρια.

2

Εἶναι βιολέτα, τὸ ποδήλατό μου,
χαρούμενο κι ἀργυρωμένο σὰν ὅλα τ' ἄλλα.
Μὰ ὅταν ὁ ἥλιος γυρίζει στὶς βιαστικὲς του

ρόδες,
κάθε μιὰ ἀπ' τὶς ἀχτίνες του βρέχει σπινθηροὺς
καὶ τότε μοιάζει μ' ἀντιλόπη
ἢ μὲ τράγο μεγάλο μέσα σ' ἄσπρες φλόγες,
ἢ μὲ μικρὸ ταῦρο κατακόκκινης φωτιᾶς ἴσια
στὰ γαλάζια τῆς μέρας.

3

Πῶς νὰ τ' ὀνομάσω σήμερα,
τώρα ποῦ μ' ἔφερε
καὶ μ' ἄφησε χωρὶς σχεδὸν νὰ μοῦ τὸ πεί
στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ τούτου μὲς στὶς λιτὲς
καὶ τὰ μπαμπού,
καθὼς τὸ βλέπω κοιμισμένο, γλυκὰ νὰ τὸ
χαϊδεύει

SANDOR WEORES

ΜΙΚΡΗ ΑΝΘΟΛΟΓΗΣΗ

Ὁ S.W., ἀπὸ τοὺς πιὸ σπουδαίους σύγ-
χρονους, ὀγγρους ποιητὲς εἶναι κατὰ τὸν
ἀγγλο μεταφραστὴ του Ἔντουιν Μόργκαν ἓ-
να «πρωτεύκός» ποιητῆς. Γράφει σὲ κάθε
εἶδος στίχου καὶ οἱ ἐμπειρίες του φτάνουν
ὡς τὴν πρωτόγονη ποίησιν καὶ τοὺς ἀπώτα-
τους μεγάλους λαούς. «Ναι, νομίζω πῶς πρέ-
πει κανεὶς νὰ ἐρευνᾷ τὸ κάθε τί. Ἀκόμη κι
αὐτὰ ποῦ δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ γίνουν ἀπο-
δεκτά, ὅτε στὸ ἀπώτατο μέλλον», λέει ὁ
ἴδιος. Ἡ ποίησίν του μένει στὴ φυσικὴ τῆς
σχέσης μὲ τὶς ὁμορφιὲς τῆς τέχνης, δημιουρ-
γώντας κάποτε φανταστικὴ γλῶσσα.

Ἡ μετάφραση αὐτὴ ἐγινε ἀπ' τ' ἀγγλικά.
Ὁ μεταφραστὴς περιορίστηκε στὰ ποιήματα
ποῦ ἀκολουθοῦν ἀπὸ τὴν «Terra Sigillata»

ἡ γλῶσσά σ' ἔναν κορμὸ πεσμένο;
Τουρλουλὴ τοῦ δάσους.

Ἀστέρι νεραΐδων, ποῦ χύνεται.
Δίχτυ ἀράχνης, ποῦ στοιχειὰ ἀγκαλιάζουν.
Λιπλὸ τριαντάφυλλο.
Δίχροη μαργαρίτα λειβαδιῶν.
Εὐτυχισμένη κατσίκια πλαγιῶν.
Μικρὸ ταῦρο παραγγιῶν.
Φτυγάτο κοριτσάκι τῆς αὐγῆς.
Χαμένο φρεγγάρι.
Ἀρχάγγελο Γαβριήλ.

Θέλω νὰ τ' ὀνομάσω μ' αὐτὸ τὸ εὐθρα-
δνομα.

Γιατὶ μὲ κοιταλὸν τὰ διὰ λευκὰ φτερά
ἀναγγέλοντάς με στὸν ἄνεμο ὅλων τῶν μα-
τιῶν.

4

Ξέρω, πῶς ἔχει φτερά.
Τὴν κάθε νύχτα νιέρεται
ψηλόφωνα τὴν ἀγορὴ
δροσούλα τῶν τροχῶν του.

Ξέρω πῶς ἔχει φτερά.
Τραγουδοῦμαι πετώντας,
ἀνοίγοντας κοιμισμένο στ' ὄνειρο
ἓνα οὐράνιο δρομάκι.

Ξέρω πῶς ἔχει φτερά.
Τὸ πταγμὰ του μὲ μεταφέρει
σ' ἀτφλειῶτα μικρὰ λειβάδια
καὶ δίχως ὄχθες θάλασσες.

Ξέρω πῶς ἔχει φτερά.
Τὴ μέρα ποῦ θὰ διαλέξει
οἱ οὐρανοὶ τοῦ πηγαμοῦ μῆς
δὲ θὰ 'χουν πιά γνωσμοῦ.

μετάφραση: Γιώργος Καραδασιλ

καὶ τὰ «Σημεῖα, μόνο γιατί στην «Υδρο-
χώρας εἶναι λίγος. Ὁμως γιὰ πολλοὺς ὅ-
θὰ ἤθελε νὰ παρουσιάσει πληρέστερα
S.W.

TERRA SIGILLATA

(Ἐπιγράμματα ἐνὸς ἀρχαίου ποιητῆ)

Ἀνώγειλ ἐφώτησιν: δὲν ξέρω τίποτα. Γι-
ποὶ ἀκοκομήθηκα.
Ξιπνάω μορῶ, ποῦ μαρφεῖς νὰ διαβάσει
μάθημά σου, μέσα
στὰ πλατιά γαλάζια μου μάτια· μὰ στὸ
μόνο τὸ βλέπω σὲ ὑποτροπικά ρεγίματα.